

چه در دنگ است

جوچه اردک زشت بودن...

۶

فارسی

کوردی

زمین خواری

در مریوان

به منتها درجه خود

رسیده است

۳

آمار آتشسوزی

جنگلهای مریوان

و سروآباد در

خرداد ۱۳۹۰

۲

رایگان

ویژه نامه خبری - زیست محیطی چیا • سال سوم • خرداد ماه ۹۰ • شماره ۳۶

ایرج قادری

زیر خاکی هایی که هیچ موزه ای به آن نمی نگرد!

بازار داغ ماسک هایی با اهمیت یک دستمال کاغذی و یورش برای تهیه این نوش دارو. در شهر ما دیگر کسی از برپا کردن گرد و غبار توسط اتومبیل ها و موتورها نمی نالد و انگار همه ای این ماشین ها "معاینه فنی" شده اند و دودی ندارد. در روستاهای ما نیز شعر "خوشاب حالت ای روستایی" افتخار نیست چون این گرد و غبار شهر و روستا نمی شناسد. دیگر هیچ شهر نشینی دلش برای پشت باش های خاکی روستا و نشستن کنار درب و دیوار های مسجد و گپ و خوش و بش های آنان تنگ نمی شود. مردم این دیار در عجله ای واهی برای رسیدن به چهار دیواری ها هستند تا حداقل کمتر احساس کنند که آن بیرون چه خبر است. بام همه خانه های ما خاکی شده است. مثل راه رفتن روی برف، می توانی اثر پاهایت را روی آن بینی. البته خوبی هایی هم دارد. روی ماشین ها دیگر کسی نمی نویسد "لطفاً مرا بشویید" و در عوض برای چند ساعتی اشکال مختلف و هنرهایی زیبا بر روی ماشین جوانان مشاهده می شود و مدرسه ای است برای کشف استعدادها. ولی افسوس که بعد از چند ساعت مثل رد پا در کولاک برف ناپدید می شوند. خوبی دیگر این است که کسی دیگر به فکر زیر خاکی نمی افتد. درخت های زیر خاکی! آدم های زیر خاکی! خانه های زیر خاکی! ماشین های زیر خاکی و کارخانه های - مادرت؛ یادم نبود که اینجا کارخانه ها یا وجود ندارند یا آنقدر کمند که در آمار نمی آیند - و زیر خاکی های زیر خاکی!

در این دیار درخت هایی که از آتش جان سالم به در برده اند نیز انگار غبار تولید می کنند. سنجباب ها دیگر بازیگوش نیستند و جست و خیزشان انگار گرد تکانی پوست پشمینشان است.

چسمم شوژش دارت و انکار صحفه کیپورد را دیگر نمی طوانم حوب بین...

سرفه هایی عمیق، عطسه هایی متواالی، سوزشی ژرف در عمق چشمان، گهگاهی سردرد، چهره هایی نفایدار، خورشیدی و ماهی ناپیدا، شهرها و روستاهایی خاکستری، نالمیدی جمعیتی بسیار و امیدواری های موهوم عده ای کم.

كلماتی از رنگ ادبیات کلاسیک در این اخیر ترین روز گار بشر بر قالب نوشته هایم به گونه ای نقش بسته اند که انگار می خواهم شخصیتی از دوران قدیم و وصفی از تاریخ را تحلیل کنم اما این واقعیتی است که من و ما های شمال غرب، غرب و جنوب غرب سال هاست که می شناسیم و بعد از وعده ها و امیدهایی به حل معضل، مثل واقعیتی تلح از روز گار، انگار قبولش کرده ایم و در پی سازگاری با آن هستیم.

گرد و غبار در مناطق وسیعی از خاورمیانه در این چند سال را کمتر کسی در ایران و حتی در جهان شاید نشنیده باشند و هر موجود زنده ای اگر چه نداند که دقیقاً چه بلایی دارد بر سر جسم و کشاورزی و محیط زیستش به صورت عام می آید اما نیک دریافتی است که مضر است و نباید این گونه باشد. بارها وعده ها شنیدیم و بعد از مدتی با اعتماد به نفسی بالا و سری پایین، سخن ها از عجز در حل بحران شنیدیم.

می خواهم حداقل درد دل هایم را گفته باشم تا روان خودم و افرادی مثل من کمی درمان شود. در شهر ما گویی فضایی برای "کوری" ساراماگو محیا می شود تا فضایی از رنگ غبار افق دید را با شنیده ها و لمس ها عوض کند. انگار در این دنیا، واقعیات می خواهند بیشتر از همیشه نهاد ها و افکار را معلوم کنند. چهره هایی ماسک دار با سیمایی عصبانی و عجله ای به ناکجا آباد برای رهایی از غباری که درز دیوارهای مسقف را نیز در بر گرفته. تف کردن احساس زیری غبار در دهان و مکیدن اکسیژن وار دوباره آن و تسلسل این واقعیت.

مهی بوج نه پژی

شووشه له سهد لاوه شکاوه! (نالی)

یادش به خیر قدیما این قدر گرد و غبار کم بود که گاهی اوقات در آوازهای فولکلور می گفتند که درمان دردهاست (خاکی کووچه) ی یاره که م ایکسیری ساغی و ژینمه) حال فکر نکم کسی پیدا شود و در روزی پر گرد و غبار که فاصله چند صد متری قابل دیدن نیست دیگر حتی اگر خاک کوچه بار هم باشد از بستن ماسکش صرف نظر کند. حالا خاک بیابان همسایه برای ما شده گرفتاری و سرچشمه بیماری های تنفسی چون آسم.

چه می توان کرد که این در توان وبصاعط ما نیست کار در روابط بین همسایگان است و تثبتیت ماسه های روان با پاشیدن مالج نفی و کاشت درختان... به همان درختانی که یک هکتارش ۶۸ تن گرد و غبار هوا را می گیرند، همانهایی که پارسال ۳۵۰۰۰ هکتارش جلو چشمنان طعمه حریق شد. برایم علامت سوال است که چند نفر آتش سوزی پشت دارسیران که فقط با ۱ دقیقه صرف وقت می توانستیم درختی را از سوخت برهانیم را نظاره کرده ایم من احتمال می دهم ده هزار نفر!

هر چند این احساس مسئولیت تعداد زیادی از مردم بود که پوشش جنگلی منطقه را از نابودی کامل نجات داد اما این کافی نیست و حفاظت از محیط زیست باید همه گیر شود.

باید درسال بین المللی جنگل در مقابل محیط زیستی که بدان وابسته ایم مسئول تر باشیم تا حداقل با انجام کارهایی که در بضماعتمان است باری برداشته باشیم از دوش آن، درخت بکاریم و درخت از آتش برهانیم تا درختان راست قامت هوایمان را تصفیه و آرامش وسلامتی فرزندانمان را تضمین کنند.

ویژه نامه این شماره:

"گرد و غبار و محیط زیست"

گرمای هوا در سندج رکورد ۵۰ ساله را زد

سندج - خبرگزاری مهر: در حالیکه دو روز دیگر تا آغاز فصل تابستان باقی است ولی افزایش گرمای در فصل بهار در استان کردستان رکورد ۵۰ ساله در سندج را جابجا کرد

به گزارش خبرنگار مهر در سندج، هرچند که طی چند سال اخیر گرد و غبار و ریزگردهای عربی به عنوان یک تهدید جدی محیط زیست کردستان را تهدید می کرد و زندگی مردم این استان را با مشکلاتی مواجه کرده است این بار افزایش بی رویه دما طی دیروز و امروز بر مشکلات افزوده است.

رونده افزایشی دمای هوا در استان کردستان که از تابستان سال گذشته آغاز شده بود در سال جاری و قبل از آغاز فصل تابستان این استان را در بر گرفته است و پیش بینی های هواشناسی کردستان نشان می دهد که روند افزایشی دمای هوا طی روزهای آینده همچنان ادامه خواهد داشت.

بر اساس گزارش اداره کل هواشناسی استان کردستان میزان دمای هوا در سندج در روزهای پایانی خرداد ماه برای اولین بار طی ۵۰ سال اخیر رکورد زد و ۲۸ و ۲۹ خرداد ماه دمای هوا در مرکز استان به ۳۹ درجه بالای صفر رسید که ثبت این میزان گرمای هوا در ۵۰ سال از فعالیت ایستگاه هواشناسی این شهر بی سابقه است.

همچنین در گزارش اداره کل هواشناسی استان کردستان آمده است: میزان گرمای هوا در روستای سلین از توابع شهرستان سروآباد و در مسیر رودخانه سیروان دیروز و امروز با افزایش بی رویه گرمای هوا به بیش از ۴۲ درجه بالای صفر رسیده است که این میزان گرمای هوا در فصل بهار نیز در این منطقه بی سابقه است.

دانشگاه پیام نور مرکز مریوان برگزار می‌کند:

نخستین همایش توسعه گردشگری مریوان

محورهای همایش: امنیت و گردشگری ، جارت و گردشگری، آموزش و گردشگری، کشاورزی و گردشگری، سازمانها و گردشگری، آسیب شناسی نظام گردشگری، جاذبه های طبیعی و گردشگری، جاذبه های فرهنگی و گردشگری، زیرساخت ها، ارتباطات، خدمات و گردشگری

زمان برگزاری: ۱۱ و ۱۲ آبان ماه ۱۳۹۰، آخرین مهلت ارسال مقالات: ۲۵ شهریور، اعلام نتایج داوری: ۱۰ مهر

آدرس دیرخانه همایش: مریوان - سه راه نی- دانشگاه پیام نور مرکز مریوان - مدیریت امور پژوهشی مرکز شماره تماس: ۰۸۷۵۳۲۲۱۱۶۲ - ۰۸۷۵۳۲۲۰۱۴۰ - ۰۸۷۵۳۲۲۱۱۶۰ فکر: ۰۸۷۵۳۲۲۱۱۶۰

طبیعی تخریب این عده تعطیل گردید. اما بنابر گزارشات دیگری، این افراد در نصفه های همان شب و شب بعد دوباره اقدام به تخریب نموده بودند.

شایان ذکر است تخریب تپه بازرگان و اطراف آن سال

گذشته نیز چندین بار توسط افراد سودجو صورت گرفته بود که با پیگیریهای مستمر انجمن سبز چیا متوقف گشته بود. این افراد بارها شبانه با لودر اقدام به خاکبرداری تپه مذکور و ریختن خاک آن بر روی سایر درختان می نمودند، ولی وقتی که اقدام آنها افشا گردید، اقدام به آتش زدن پوشش جنگلی و بریدن درختچه های آن با اره برقی می نمودند. با توجه به اطلاع و آگاهی اداره کل منابع طبیعی استان، منابع طبیعی شهرستان مریوان، فرمانداری و نماینده مجلس از موضوع، باز هم جای تعجب دارد که این افراد اینگونه به جان طبیعت افتاده اند.

پاکسازی تفریحگاه "بیلو"

تفریحگاه بیلو به مناسب هفته محیط زیست پاکسازی شد. این مراسم که در روز جمعه یست و دوم خرداد ماه و به مناسب هفته محیط زیست، پس از تجمع در میدان بیسارانی و حرکت به سمت تفریح گاه بیلو انجام گرفت؛ با هدایت و راهنمایی آقای محمد ناجی کانی سانانی، مدیر عامل انجمن سبز چیا در ساعت ۱۸ عصر شروع شد. به علت وسعت زیاد و زیاله های بسیار زیاد تصمیم گرفته شد که قسمتی از تفریح گاه پاکسازی شود. در میانه مراسم تراکت هایی با مضماین زیست محیطی و نایلون های زیاله در میان خانوادگان پخش گردید و بعضی در مورد اهمت تمیز نگه داشتن تفریح گاه ها با خانواده ها صحبت می شد. آنچه که زیبایی این حرکت گروهی و فرهنگی را دوچندان کرده بود پیوستن کودکان و نوجوانان به افراد حاضر در مراسم بود که از سوی اعضای انجمن نیز با آنان در مورد مسایل زیست محیطی صحبت می شد. پس از دو ساعت فعالیت اعضا انجمن سبز چیا، کارمندان اداره حفاظت محیط زیست و تعدادی از رفتگران زحمتکش شهرداری، حدود ۲ تن زیاله جمع آوری شد. سپس آقای زیانی درخانی با اجرای نمایش "قورباغه و محیط زیست" توجه حاضرین به ویژه کودکان را به خود جلب نمود. سپس آقای کانی سانانی ضمن تبریک هفته محیط زیست به ایراد سخنانی در مورد ضرورت حفاظت از محیط زیست و به ویژه تفریح گاه ها پرداخت و سخنان خود را با تکریز از حاضرین در مراسم به پایان رسانید. سپس آقای معروف قادری ریس اداره حفاظت محیط زیست مریوان نیز ضمن تبریک هفته محیط زیست و ضرورت توجه جدی به تفریح گاه ها از زیاله به عنوان طلای کثیف یاد کرد که می تواند برای جلوگیری از آلودگی محیط زیست در صورت تخصیص امکانات مفید واقع شود. پایان بخش مراسم اهدای جوایز به رفتگان شرکت کننده در مراسم

آمار آتشسوزیهای خرداد ۱۳۹۰

- ۱۸ خرداد، جنگلهای اطراف روستای وسنه، ۷ هکتار.
- ۲۰ خرداد، جنگلهای اطراف روستای ساو، ۵۰۰ متر مربع.
- ۲۰ خرداد، جنگلهای اطراف روستای بالک، ۴ هکتار.
- ۲۱ خرداد، جنگلهای اطراف روستای بالک، ۱۰۰ متر مربع.
- ۲۴ خرداد، جنگلهای اطراف روستای بیکره، ۵ هکتار.
- ۲۴ خرداد، جنگلهای اطراف روستای نگل، یک و نیم هکتار.
- ۷ خرداد، جنگلهای اطراف روستای وسنه، ۶ هکتار.
- ۲۶ خرداد، جنگلهای اطراف روستای وسنه، ۲ هکتار.
- ۲۶ خرداد، جنگلهای اطراف روستای نگل، ۵۰۰ متر مربع.
- ۱۰ خرداد، جنگلهای اطراف روستای رشه دی، ۶ هکتار.
- ۲۷ خرداد، جنگلهای اطراف دانشگاه پیام نور، ۹۵۰ متر مربع.
- ۱۲ خرداد، جنگلهای اطراف محله چهار باغ، ۱ هکتار.
- ۲۹ خرداد، جنگلهای اطراف روستای چاوه گ، ۴ هکتار.
- لنج آباد و جوانان حامی محیط زیست**
- در یک حرکت زیست محیطی روز جمعه مورخ ۲۷ خرداد سال جاری، جوانان روستای لنج آباد اقدام به پاکسازی محیط روستای خود نمودند.
- به گزارش کمیته فرهنگی انجمن سبز چیا، این فعالیت زیست محیطی که با هماهنگی دهیاری روستای لنج آباد، فتاح آبیکر و علی فتحی (از فعالین زیست محیطی)، برنامه ریزی شده بود، ابتدا با تعداد کمی از جوانان شروع شد، سپس با پیوستن زنان و مردان و حتی بچه های روستا به حرکت زیست محیطی جلوه دیگری دادند و قرار بر این شد این حرکت برای همیشه ادامه داشته باشد.
- حکایت تمام ناشدنی تخریب تپه بازرگان**
- در پی گزارشات مردمی رسیده به انجمن سبز چیا، مبنی بر تخریب تپه بازرگان به وسیله لودر، در مورخ ۱۸ خرداد، بلافضله تیمی از انجمن در پی بررسی موضوع برآمدند و پس از حضور متوجه شدند که چند نفر از ساعت ۱۰ شب مشغول تخریب تپه شدند که اعضا انجمن خواستار تعطیلی کار آنها شد اذعان می نمودند که از اداره منابع طبیعی مجوز گرفته اند، بلافضله موضوع پیگیری و کذب ادعای ایشان ثابت گردید و در نهایت با اصرار اعضا انجمن و اکیپی از منابع بود.

در این خصوص گفت: اگر این پدیده همچنان ادامه داشته باشد استان های غربی طی سال های آینده خالی از سکنه خواهند شد. وی ادامه داد: در حالی که میزان استاندارد ریزگردها در ١٥٠ میکروگرم بر متر مکعب است، غلظت گرددوغبار در استان کرمانشاه طی هفته های قبل به حدود ٦ هزار میکروگرم بر متر مکعب رسیده و که استان را در وضعیت نامطلوب قرار داده است. وی با بیان این نکته که هوای سالم جزو حقوق اولیه هر شهر وند محسوب می شود، افزود: با نگاه به شهرهای مناطق غربی کشور به این نکته پی می بیرم که این شهرها به شهرهای مرده و بی روح تبدیل شده اند که تاثیر جبران ناپذیری را روی جسم و روح مردم ساکن منطقه پر جام گذارد.

این کارشناس محیط زیست با اشاره به این نکته که جنس ریزگردها واردہ به بخش های غربی و شمال غرب کشور از سیلیس رسی است بیان کرد: این ریزگردها از ماندگاری زیادی در هوا و قدرت نفوذ بالا در پوست، چشم و دستگاه تنفسی برخوردار هستند، اما ریزگردهایی که به قسمت های جنوبی کشور وارد می شوند از جنس سیلیس (ماسه ای) هستند و پس از مدتی فروکش می کنند.

وی اضافه کرد: شدت گرددوغباری که از بیان های عراق وارد کشور می شود به علت به دام افتادن در رشته کوه های زاگرس از ماندگاری بیشتری در این منطقه نسبت خود کشور عراق و قسمت های مرکزی کشور برخوردارند و زمان بیشتری در جو منطقه باقی می مانند.

فتاحی گفت: ریزگردهای عربی علاوه بر تاثیر روی انسان، گونه های گیاهی و جانوران را نیز تحت تاثیر قرار می دهدن. در نتیجه با اُسیب دیدن تالاب ها، میزان پرندها این استان کاهش پیدا کرده و پرندها مهاجر نیز مسیر کوچ خود را تغییر می دهند. وی افزود: همچنین وجود گرددوغبار در این فصل از سال روی زادوله گونه های جانوری تاثیر گذاشته و علاوه بر خالی کردن منطقه از این گونه جانوران، گونه های کمیابی را نیز که تنها منحصر به زاگرس هستند مثل گیاه موسری بیستون، گیاه سوگند قلبي، مارمولک جکوی کرمانشاهی و... را در خطر انقراض قرار می دهد که با از بین رفتن آنها، سرمایه ژنتیکی آنها نیز برای همیشه نابود خواهد شد.

مدیر کل حفاظت محیط زیست استان کرمانشاه نیز می افزاید: سدها هم مقصرون به گونه ای که ایجاد سد های بسیار بر سر راه رودخانه های بالادستی دی آب و روودی به هسته گرددوغبار را کاهش می دهد که به گسترش بیان ها و ایجاد پدیده گرددوغبار کمک می کند.

مدیر کل هوشناسی استان کرمانشاه نیز گفت: منشا این گردو غبار ها ٧ هسته در کشور عراق، یک هسته در مرز بین عراق و سوریه، ٣ هسته در اردن و سه هسته در کشور عربستان است که با کوچک ترین تغییرات جوی با جریانات هوا جایه جا شده و به سوی کشور ما راهی می شوند. نماینده مردم سرپل ذهاب، قصر شیرین و کرند غرب در مجلس شورای اسلامی نیز گفت: گرددوغبار جسم و روان مردم مرز نشین را بسختی تحت تاثیر خود قرار داده است. از این رو امیدوارم تا پیش از این که آسیبی جبران نشدنی به این مناطق وارد شود، دولتمردان با انگیزه ای بیشتر از گذشته به فکر حل این مشکل بیفتند. (جام جم)

هوا در استان رو به بهبودی می رود.

حیدری گفت: کمترین دید در استان با ١٨٠٠ متر متعلق به کامیاران و بیشترین دید متعلق به قروه با ٨٠٠٠ متر است و وضعیت دید افقی در بیشتر مناطق استان مناسب است.

اما سوال اینجاست استانهایی مانند کردستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی و به ویژه ایلام که در گیر مسائل ناشی از گرد و غبار هستند و هر روز با لغو پرواژهای این مراکز مواجه هستیم و ده ها مشکل را برای مردمان این مناطق ایجاد کرده است سازمان حفاظت محیط زیست و هر نهاد و سازمان مرتبطی برای رفع و حل این بحران چه برنامه ای تدارک دیده است؟

منشا این ریزگردها و آلودگی هوا کشورهای همسایه و به ویژه عراق است، کشوری که در زمان رژیم بعث در ٨ سال جنگ تحمیلی بر علیه ایران، مشکلات متعدد و زیادی برای کشورمان ایجاد کرد و امروز نیز افزایش گرد و غبار ناشی از عراق سلامت میلیونها هموطن را به خطر انداخته و سلامت جانبازان شیمیایی در این میان بیشتر مورد تهدید قرار گرفته و آن روزها مردم ایران در جنگ تحمیلی از جانب عراق در معرض خطر بودند و امروز با معضل گرد و غبار و آلودگی هوا ناشی از دشت های این کشور مردم ما در امان نیستند. آیا وقت آن نرسیده است که مسئولان کشور برای حل این معضل چاره ای اساسی بیاندیشند و راه را بر این معضل اجتماعی بینند؟

پرندگان، دیگر به غرب کشور کوچ نمی کنند

چند سالی است که شدت ریزگردهای عربی رنگ تیره ای از آسمان را برای مردم غرب کشور به نمایش گذاشته است. شدت این نوع گرددوغبار در هوای منطقه به حدی است که علاوه بر آسیب جدی به سلامت مردم، صنایع، کشاورزی، بازداری و در نهایت اکوسیستم منطقه را تحت تاثیر قرار داده است به نحوی که طبق نظر کارشناسان پیش بینی می شود اگر شرایط به همین منوال ادامه پیدا کند، مردم مناطق غربی در آینده ای نزدیک برای حفظ سلامت خود و فرار از این معضل، محل سکونت خود را ترک کرده و به دیگر نقاط کشور مهاجرت کنند.

از سوی دیگر وقوع پدیده گرد و غبار میزان سرمایه گذاری در مناطق مرزی که غالباً به دلیل جنگ ایران و عراق در سطح پایینی از توسعه قرار دارند را کاهش خواهد داد که در نتیجه آن روند توسعه این استان ها با مشکل روبرو می شود.

این ریزگردها پس از ورود به کشور به علت ماندگاری و نفوذ بالایی که دارند روی درختان و گیاهان نشسته و میزان فتوسترن آنها را بشدت کاهش می دهند، به نحوی که با ناقص شدن روند غذاسازی، برخی از گیاهان منحصر به منطقه زاگرس در معرض انقراض قرار گرفته اند.

گفته می شود در هفته های اخیر کوچ بهاره پرندها نیز کاهش پیدا کرده است و کارشناسان محیط زیست پیش بینی می کنند اگر شرایط به همین شکل ادامه داشته باشد، ماندگاری پرنده کانی که از عرض های جنوبی به سمت شمال حرکت می کند در منطقه کاهش و حتی مسیر کوچ آنها نیز تغییر کند. فرشاد فتاحی، کارشناس محیط زیست با اشاره به عمق فاجعه اقدامات و بررسی های صورت گرفته پیش بینی می شود وضعیت

زمین خواری در مریوان به منتها درجه خود رسیده است سبزپرس - گروه منابع طبیعی: گزارش های محلی از منطقه مریوان حاکی از آن است که زمین خواری در این منطقه به شکل بسیارهای ای در حال انجام است. منابع محلی می گویند که زمین خواران از نابودی جنگل به شیوه های گوناگون برای رسیدن به هدفشنان استفاده می کنند. باخویشی، از اعضای انجمن چیا، در گفت و گو با سبزپرس بیان این مطلب گفت: از آن جا که مریوان شهری مهاجرپذیر است و نیز نقشه هایی که از شهر مریوان موجود است مربوط به دوره پیش از انقلاب است، زمین خواری در این منطقه به شدت امکان انجام شدن دارد و البته انجام می شود. به گفته باخویشی، زمین خواران برای استفاده از زمین ها اقدام به از بین بردن عرصه های جنگلی می کنند که آتش زدن عرصه های یکی از اقداماتی است که در این راستا انجام می شود. این فعل محیط زیست در استان کردستان در مورد اقدامات دیگری که زمین خواران در منطقه مریوان انجام می دهند، گفت: یکی از این اقدامات این است که اقدام به تخریب تپه ها می کنند و بعد خاک تپه های اطراف را روی درختان خالی می کنند و به اصطلاح درخت را خفه می کنند. او با اشاره به موارد زیاد آتش سوزی که اخیراً در مریوان رخ می دهد، گفت: یکی از مواردی که در این میان وجود دارد، آتش زدن عرصه های جنگلی است. این کار بابت آن است که آتش افروزان بعد از تخریب و آتش زدن جنگل ادعا کنند که عرصه متعلق به منابع طبیعی نبوده است. او اضافه کرد: یکی از مشکلات ما این است که مدعی العموم و دولت کمترین و اکنثی را به این اقدامات نشان می دهند و اساساً جریمه ای که برای این اقدام در نظر گرفته شده بسیار کم است به این معنا که مختلفان یا برای مثال دو ماه در بند هستند یا ٥٠٠ تومان جریمه می شوند.

استنشاق هوای سالم

رویای ساکنان غرب و جنوب ایران

کردپرس: ورود موج های جدید گرد و غبار و بسیار خطناک شدن هوای برخی از مناطق کشور و به ویژه مناطق جنوب غربی و غرب ایران نگرانی های زیادی را برای مردم به وجود آورده است. به گزارش خبرگزاری کردپرس "محسن قاسمی" مدیر کل اداره هوشناسی کرمانشاه در گفتگو با خبرنگار کردپرس، اظهار داشت: وضعیت هوای استان در ٢٧ خرداد بحرانی بود و در برخی از مناطق این استان به دلیل افزایش ریزگردهای موجود در هوا میزان دید به کمتر از ١٠٠ متر رسید، ولی روز ٢٨ خرداد وضعیت از بحرانی به حالت هشدار کاهش پیدا کرده و کمترین دید در مناطقی از استان به ١٠٠٠ متر رسیده است.

"طالب حیدری" مدیر کل اداره هوشناسی کردستان نیز با بیان اینکه هر چند هوای روز ٢٧ خرداد در استان طی اطلاعیه محیط زیست بسیار ناسالم اعلام شده است اظهار داشت: با توجه به اقدامات و بررسی های صورت گرفته پیش بینی می شود وضعیت

اگر خدای ناخواسته جواب سوالات را غلط داده باشی چی؟ خوب فکر کن اعجله نکن، اعتماد الکی هم نکن. نرس، قضیه‌ی ازدواج که نیست. سوالها را از اول نگاه کن. این بار بگو بله. میدانم که کمبود امکانات را فراموش نکرده‌ای... چه کسی میتواند فراموش کند؟ نگو حالا چه خاکی را بر سرمان بکنیم. خاک از هوا می‌بارد و روی سر همه‌ی ما می‌ریزد...

پرسوول مینوی

بکهین به "ئای لەم تۆزە، لەم تۆزە" و بىلەسەوە . بەلکو تۆزە تۆزە ئەم دەولەتانە دلیان باش بیت و بیرى باش بىكەنەوە لەم تۆزە ... عمودە گیان .

"تۆز مەکە برا... تۆز مەکە!"

- سلام مامه "حا"

- ئەی عەله يکەسلام، ئەوه تۆز کېيى؟

- عەودەم مامه "حا"، نامناسى؟

- کوره نەوەلا نەمناسىت عەودە گیان، ئەم دەمامەکە تۆز

بەسۇوتە پیاو ھەر بە قەرهشتا ناچى.

- جاخۇ مامه "حا" تەپ توز خنکانمانى.

- جاخۇ عەودە گیان ئەم دەمامەکە ھىچ بەر تەپ توز

ناگىرى و بى سوودە.

- دەی جا چار چىه مامه "حا"؟ چىمان لە دەس دى؟

- وەلا چۈۋازىم عەودە گیان. ھەر ئىستاڭەش ئەگەر كەسى بىسەوي بەر درگاى مالى يادوو كانى بى ئاو پاشى گىشكە با، دەرو دراوسى تىپ ئەخورۇن:

- تۆز مەکە برا تۆز مەکە!

تۆزى ئاوايلى پاش با تۆز نەكا!

براي بەپىز ئىمە باش ئەزانىن ئەو بىبابانە بەرەھووەتە

بەرەرگاى مالى ھىچكام لە

كاربىدەستانى ئېرانى و عىراقى و عەرمەستانى نىيە ، و

ئەوان گىشكى لى بەن و تۆز بكا.

خۇ تۆزىكىش كە لە عەرز بەرۇ بۇوهو تازە ھىچكەس و

لاینه کە ناتوانى بەرى پىن بىگرى.

سەيوان.ج

مسئولين به جاي حل مسئله صورت مسئله را

پاك مى كىند

بخشى از مصاحبه اختصاصى کرد پرس با عرفان حسینى يكى از موسىين انجمن سبز چىا متسافانه امسال نىز آتش سوزى‌ها هەمچنان ادامە دارد ...
كردىرس: وجود ٣٧٣ هزار هكتار جنگل، استان كردستان را بعنوان يكى از استان‌های مستعد کشور شناساندە است که از اين مقدار ١٨٥ هزار هكتار آن متعلق به شهرستان‌های مریوان و سروآباد است.

* طى دو سال اخیر يىشتر فعالیت‌های انجمن در رابطه با جنگل سوزى‌های مریوان و سروآباد بوده است. پيش از هر سؤال دىگرى علت اين آتش سوزى‌ها را در چه چىزى مى‌دانيد؟

- آتش سوزى جنگل‌های مریوان و سروآباد را نمى‌توان به دليل خاصى نسبت داد. پيش از هر موردی زمين خواران در اطراف شهرستان مریوان اقدام به آتش زدن جنگل‌های اطراف شهر جهت آماده‌سازى زمين و بهره‌بردارى از آن نموده‌اند که متسافانه با وجود پىگىرى‌های مستمر انجمن به صورت جدى از طرف مسئولين با آن برخورد نشده است. عدم پىگىرى‌های مسئولين ذرى بىرط باعث افزايش آتش سوزى شده است.

متسافانه ارگانهای دولتى به جاي همکارى و تلاش برای حفظ محیط زیست مریوان و سروآباد، صورت مسئله را پاك مى‌كند و بعضًا اين انجمن را مورد آماج اتهام‌های قرار مى‌دهند.

در صورتىكە مسئولين قاطعانه برخورد نکنند و واکنش مناسب نشان ندهند برخى ها در پى سوء استفاده از وضعیت كتونى خواهند بود که بعضًا شايىھ پراکنى در رابطه با سهل انگارى دستگاههای دولتى در آتش سوزى را مطرح مى‌نمایند ...

ادامه در صفحه ٦...

فقط بگو نە!!

قبل از هر چىزى و قبل از آن که به اتهام خيانات در امانت تحت بازجوبي قرار گيرم، اعلام مى‌کنم که عنوان اين نوشته را از کارتونى آموزشى!! گرفته‌ام؛ حالا "تۆز" خواننده، من را در حال ديدن کارتون تام وجرى و خودت را در حال تماشى فارسى وان... تصور کن و هي بخند!!... بىگزيريم...
احتمالاً روزى خبرنگارى ادكلن زده و ماسك زده وشайд هم جن زده، يقه ات راخواهد گرفت و درباره مى‌دانم چندان بى ربط و نه چندان حياتى گرد وغبار مورد مصاحبه!
قرار خواهد داد. نگران نباش. سوالات آن خبرنگار مثل سوالات فلان آزمۇن لو رفتە و در اختيار فعالان انجمن كوجە!
قرار گرفته و نسخه اى از آن از طریق آن انجمن به دست من رسیده است. به علت مسائل نامعلوم اقدام به تکشیر، توزیع و انتشار آن مى‌کنم. برای رسیدن به بهترین جواب: فقط بگو نە!!
* آيا اين گرد وغبار مورد محصولات كشاورزى مریوان تأثير منفي مىگذارد؟
* آيا اين گود وغبار بر زمين هاي كشاورزى مریوان تأثير منفي مىگذارد؟
* آيا اين گود وغبار بر يماران آسمى تأثير منفي مىگذارد؟
* آيا اين گود وغبار بر نوزادىنى كە تازە بە دنيا آمدە اند و از زايشگاه جان سالم بە در بدە اند تأثير منفي مىگذارد؟
* آيا اين گود وغبار بر آب آشامىدىنى ما تأثير منفي مىگذارد؟
* آيا اين گود وغبار تأثير منفي هم دارد؟
* آيا اين گود وغبار بر كسى تأثير منفي گذاشته است؟
* آيا اين گود وغبار بر حيوانى تأثير منفي گذاشته است؟
حالا جواب همه مى سوالات را برسى كن. خودت اعتراف كردى کە اين گرد وغبار بر محصولات و زمينهای كشاورزى، انسان، حيوان، آب آشامىدىنى و... تأثير منفي نمى گذاشد. اگر سوالات را درست داده جواب داده باشى کە هىچ؛ ولی

ئەركى سەرشانى ئىمەش گەلانى ئەم ولا تانە ئەوهىي، گۇرانى "تۆز دە كا، تۆز دە كا"

نه کردن. ۱۹۸۵ - لاوان، ناوه‌دانکردنوه، ژینگه.
دره‌خییک بُو ئاشتى. ۱۹۸۷ - ژینگه و پەناگ، زیاتر له
مالئیک. ۱۹۸۸ - کاتیک میللهت ژینگه به يە كەم شت
داده‌تیت پەرسەندن بەردەوام دەبیت. ۱۹۸۹ - گەرمۇنى
جىھان، ئاگادار كردنوهى جىھان. ۱۹۹۰ - مندالان و
ژینگه. ۱۹۹۱ - گۇرانى كەش بُو ھاوېشى جىھانى
پەيوەسته. ۱۹۹۲ - تەنیا يە كە زەويى، بايەخدان و
بەشدارىكىردن. ۱۹۹۳ - ژینگە و ھەزارى، شەكىندى بازنى
پىسى. ۱۹۹۴ - يە كە زەويى، يە كە خىزان. ۱۹۹۵ - ئىمەمى
خەلک بُو ژینگە، جىھانى يە كەمان گرتۇ. ۱۹۹۶ -
زەويە كەمان، ھەوارگە كەمان، مالە كەمان. ۱۹۹۷ - بُو ژيان
لەسەر زەوي. ۱۹۹۸ - بُو ژيان لەسەر زەوي، پاراستنى
دەرياكان. ۱۹۹۹ - زەويە كەمان، دواپۇرزمان، پاراستنى.
۲۰۰۰ - ھەزار سالە ژینگە، كاتى كاركىردن. ۲۰۰۱ -
پەيوەند بە تۆرى فەراوانى ژيانى جىھان. ۲۰۰۲ - پىدانى
دەرفەتىك بە زەوي. ۲۰۰۳ - ئاو، دو مiliارد خەلک بُو
دەمن. ۲۰۰۴ - دەرياكان و زەرياكان داواكراون بە
زىنندوبىي يَا مردوبي. ۲۰۰۵ - شاره سەوزە كان پلان بُو
ھەسارە كە. ۲۰۰۶ - بىابان و بەيابانكىردن، خاكە وشكە كان
مە كەن بىابان. ۲۰۰۷ - توانەوهى سەھول، بايە تىكى گەرم؟
۲۰۰۸ - واژەتىنان لە نەريتە كان، بەرەو ئابورىي كەم
كەربون. ۲۰۰۹ - ھەسارە كەت پىويستى پىته. ۲۰۱۰ -
جۇرە كان، يە كە زەوي، يە كە داهاتونو.

جهوزه داد، یه ک رهوى، یه ک داهانو. ته مسالىش روژى جىهانى ژينگە له ولاتى هىتىد و به دروشمى دارستان، سروشتت له خزمەتى ئىۋەدا بېرىۋە چچۇو. لېيرمان نەچىت كە هوڭگارنى ژينگە له ماوهى چوار دەدەبىي راپردوودا بەھەمۇ ھېز و تواناياناوه چ به نۇوسىن، بەپىوه بىردىنى سىمنار، بەپىوه بىردىلى فەريونى و رادىئىي و بە دروستكىرنى كلىپ و فيلمىگەلى بەلگىبى و زانستى، بلاڭ كىردىنەوهى تايىھاتماھە و بىرۇشور، مانڭرتۇن و رېپۇان و كۆك كىردىنەوهى واژۇ و تومارو هەتىد، هەريه كە جۈرىيەك عەشقى خۇيان بە ژينگە پىشان داوهە هەتاکۇو راي خەللىك و دەسەلاتىداران راچەلە كىتىن و تەن و جۆره كىرداره ناپەوايانە كە لەم نىشتمانە خۇماندا رۇددەدەن لقاو بىرىت و بە تىپەپاندىنى ئەم ھەمۇ ناخۇشى و تالىيە لەم رىنگى يەدا باوھەرمان بىت كە تىمە مەحکومىن بېھۇمىي كە بىئەمىد نەيىن و لەم شەترەنجى سەۋىزەدا تا كاكتىك پىادەيەك مایىت، دەبىچ چاونەرسانە رىنگى دى خۇمان درىزە بدىن. و لە بىرمان نەچىت كە لە يارى دەدۋۇپىت، چۈونكە كاتى دۇرپاندۇ. با بە نەدۇرپاندىنى كات شەترەنجدا ھەندىچى جار حەريف بە مۇرەھى زۇرتىرىشە و دەدۋۇپىت، يارىيە كە بىبىئەنە.

دووپاتکردنوهه دلسوژی خویان بو پاریز گاریکردن و بهره پیدانی ژینگه چالاکی ئەنجام دهدن، و ئەمەش ھاوا کات بیروک کەدیه کە بۇ قۇولۇنوهه ھوشیارى ژینگەیی و پەپەوکردنی پېبارى كۆنھەرانسە کە؟».

جۇم مەك كۆرمك له كىتىيە كە يىدا بە ناوى «نوى بۇونوهه بەھەشت» دەلىت: كۆنفرانسى سۆتكەھۆلم بۇو بەھۆي گەشەسەندنى ژینگەپارىزى تىودەولەتى و يەكمەن رووداۋ بۇو كە كىتىيە كە جىهان لە بوارى زامىيارى، كۆمەلایەتى و ئابورىيى تىدا باس كرا. لەم رۆزەدا ولاتان پىكەو بەشدارى لە كۆنفرانسى سۆتكەھۆلم دەكەن و جەخت ئەخەنە سەر پىكەو كاركىردن بۇ پارىز گارىکردن و پەرسەندنى ژینگە و ھەروھە حۆكمەتە كان و گەلانى ھەموو جىهان بەرپىسىارن بەرامبەر بە پاراستى ژینگە و بەردەوابىمى ھەولە كانى راگەيىندەن چۈونكە هەزاران رۆژنامەنوس دەخاتە جەمموجۇل بۇ نۇوسىنى راپورت لە بارەي ژینگەوە. ئەمپۇزە لە زۆربەي ولاتاندا دەرفەتىكە بۇ واژۇكەن و مۇرکەنلىنى رېتكەوتىمەتى تىودەولەتى و دامەززاندىنى رېتكخراوى حۆكمۇمى بۇ كاروبارى ژینگە و پلانى ئابورى. لەھەمان بەھەلئىن دەدەن كە بايەخ بە زەھى و سەرچاوه سروشىتىيە كان دەدەن. رۆزى جىهانىي ژینگە لە سالى ۱۹۷۴ تاكو تىستا لەزىزەن دەرسىمىمەتىدا بەرزاڭىراوه و ھەرييەك لە دەرسەمانە ماناتىيە كى بەھىزى ژینگىيى دەبەخشىت. دروشمە كائىش ھەمو سايلىك لە لايەن "UNEP" وە پېبارى لەسەر دەدرىت. ئەمانەت خوارەوە دروشمە كانى سالانى رابردوون:

نه مسال دوينيا له کايتکدا به پيرى سى و تويمين ساليادى رۆزى جيهانى ژينگوه چوو كه کاره ساتگەلەتكى دلتەزىتى وە كۈو "بى بى" له كەنارە كانى مەكسيكى، فوكوشىما له زاپۇن و ئاڭر كەوتەوه كانى كوردستانى بە خۇووه بىنى. کاره ساتگەلەتكى كە پېش بىرگە بىي و خونە گرىي ئەم جيهانەي له هەمبەر بىئاوهزى و تەماعكارى بە شهر بۇ دەرخستىن.

رۆزى جيهانى ژينگ به يەكىك لەو بۇنە ھەرە گۈنگانەي سالامەي جيهانى دادەنرىت و سالانە لە رىنکەوتى پىنجى ژون يادى دە كرېتەوه، ھەر سالەش ولايتىك بە بەستى كۆنفرانسىكى گەورە میواندارىتى دە كات. پۆزى جيهانى ژينگ دەرفەتىكى بىھاواتمان بېۋەدەرخسىنى بۇ پىداچوونەوهى كاره كانمان سەبارەت بە كەمكىردنەوهى ھەزارى و زىيابۇونى ژمارە دانىشتowan و پەرەرسەندىنى ئابورى و پاراستى ژينگ و ھەروەھا بە كارھەتنانى سامانە سرووشتىيە كان و رىيگە گرتەن لە پىسوسونى كەش وەموا و پلاتدانان بۇ دواررۇز و هەتد. ئەم رۆزە بوارىكە بۇ پىزىگرتەن لە سروشت كە ھەموو پىتوپىستىيە كانى ژيان ئە گرىتەوه. بەرنامەي كارىي پۆزى پىنجى ژوئن بىريتىن لە:

1- ناشناكردنى مرۆف بە بايە تە ژينگە يە كان.

۲- توانا به خشین به خله که هاتاکو بینه نویته ری چالاک
بپرده و امبوون و په رسه ندنی شیاوی زینگه.

۳- بپره پیدانی لیکگه یشن که بلین کومه لگه کان زور
گرنگن بپه هملو یسته کانی گوران بدره و ئامانجه
زینگه ییه کان.

۴- پشتگری ئه و خاله هاو به شانه که هه مو نه توه کان به
براباردنی ژیانیکی سلامه تر و داهاتو یه کی
خوشگذران دلیا ده کهن.

میزه وو ئهم روزه ئه گه پته وه بپه سالی ۱۹۷۲، له
کاتبکدا ئنجومه نی گشتی نه توه یه کگر توه کان یه که مین
کونفرانسی ژینگدی له ستو کهولمی پیته ختی سوید و له
زیر دروشمی "ژینگه ناده میزاد" دا بهست. هر لدم
کونفرانسه دا ئنجومه نی گشتی نه توه یه کگر توه کان
پیتجی زونه وه ک روزی جهانی ژینگه دهستیشان کرد
و بپیاریدا به دامه زاراندنی پروگرامی ژینگه پاربیزی
نه توه یه کگر توه کان "UNEP". پاشان بپیار نامه یه که له
لایه ئنجومه نی گشتی نه توه یه کگر توه کان را گه بیندرا
که ئه مه ده قه که یه تی :

« به پیی بپیاری ۱۹۹۴ سالی ۲۹۹۴ یه کگر توه کان
گشتی نه توه یه کگر توه کان همه مو سالیک لهم روزه دا
نه توه یه کگر توه کان و حکومه ته کانی جیهان بپه

انعکاس اخبار آتش سوزی جنگلهای مریوان و سروآباد در رسانه‌های داخلی

چه در دنگ است

جوچه اردک رشت بودن...

با وجود تکرار آتش سوزی‌های سریالی در جنگل‌های مریوان فرمانده یگان حفاظت از منابع طبیعی، فقط یک حریق را تایید کرد.

گزارش سبز پرس: محمد دانش، عضو انجمن سبز چیا: اینجا مریوان است، دوزخ گمشده‌ی ایران، نه ... دیگر مریوان صاحب آن طبیعت بکری که می‌گفتند نیست! خواهش می‌کنم کمی واقع بین باشد و خیالات واهی را از ذهنتان پاک کنید. شهرستانهای کوچک مریوان و سروآباد، سال پیش طی هفت ماه قربانی نزدیک به ۹۰۰ مورد آتشسوزی بود که باعث از بین رفتن ۳۵ هزار کتار از جنگلهای واقعاً بکر این دیار از یاد رفته شد. مریوانی‌ها هر روز با چشمانت خود شاهد کابوس تلخی به نام آتش بودند. ولی انگار بشر این موجود خود خواه و نامشروع زمین خیال آشنا با طبیعت را ندارد. طبیعت این منطقه در سال ۹۰ و در بهار عمر خود دگر باز مورد حمله‌ی ناکسان قرار گرفت ...

در حالی که گروههای طرفدار محیط زیست در شهرستان مریوان شمار آتش سوزی‌های هفتگه گذشته در جنگل‌های این منطقه را ۵ مورد عنوان می‌کنند اما فرمانده یگان حفاظت از جنگلها و مراتع اظهارات برخی طرفداران محیط زیست در مریوان را کذب و نشر اکاذیب عنوان می‌کند. سرهنگ تقی ابرونی، فرمانده یگان حفاظت از جنگلها و مراتع در گفتگو با سبزپرس در پاسخ به این پرسش که چرا برای جلوگیری از وقوع حریق در جنگل‌های مریوان تدبیری اتخاذ نمی‌شود گفت: من خودم هفته گذشته از روز شنبه تا یکشنبه مریوان بودم و اینطور که انجمن سبز چیا دادعه می‌کند نیست. تنها یک مورد آتش سوزی در روز سه شنبه قبل به وقوع پیوسته که مساحت آن ۴ هکتار بوده و علت حریق هم بی اختیاطی های یک کشاورز بومی منطقه بوده که شناسایی هم شده است اما دیگر هیچ حریقی در هفته گذشته اتفاق نیافتداده است.

وی افزود: حالا بعضی‌ها می‌آیند و این حریق را در عدد ۱۰ ضرب می‌کنند و به همه اطلاع می‌دهند که اینجا این تعداد حریق در جنگل به وقوع پیوسته در حالی که تمامی مواردی که این دوستان در انجمن چیا به دیگران اطلاع رسانی کردند وقتی ما پیگیری کردیم دیدیم صحت نداشته است.

ایرانی افزود: برخی‌ها در صدد هستند تا برای مریوان امکاناتی را جذب کنند ولی این راهش نیست که اطلاعات

است؟

- انجمن کوشیده است تا با تشکیل نمایندگی در بیشتر روستاهای مریوان و سروآباد و همچنین ارائه‌ی آموزش‌های لازم به آنان در مقابله با آتش سوزی جنگل‌ها آنها را نسبت به این قضیه حساس و آماده نماید.

* همانگونه که خود نیز اشاره کردید این انجمن در مقابله با آتش سوزی‌ها حداقل امکانات (آنهم از طرف خود) را در اختیار دارد. انتظار شما از مسویین ذیربیط چیست؟

- انجمن سبز چیا همواره آمادگی خود را برای همکاری با همه‌ی ارگان‌ها جهت مقابله با آتش سوزی جنگل‌ها اعلام کرده است اما متأسفانه آنگونه که انتظار می‌رود آنها همکاری نکرده‌اند.

- ما در درجه‌ی اول از مسئولین قضایی شهرستان مریوان و سروآباد خواستاریم که با عاملین و آمرین این آتش سوزی‌ها به شدت برخورد کنند.

- در اختیار نهادن تجهیزات لازم برای اطفاء حریق که متأسفانه شن‌کش حداکثر امکانات ما برای مقابله با آتش سوزی‌های مهیب منطقه بوده است.

- دستگاه‌های امنیتی نیز باید در جهت شناسایی این عوامل بکوشند.

- آموزش روستائیان بخصوص در حیطه‌ی فواید جنگل، خاموش نمودن آتش و ...

- یگان اطفاء حریق شهرستان به صورت جدی تری فعالیت کند.

- ترمیم مناطق و جنگل‌های آسیب‌دیده.

- پوشش رسانه‌ای این آتش سوزی‌ها توسط رسانه‌های داخلی که متأسفانه در این رابطه کم کاری و موجبات سوءاستفاده‌ی رسانه‌های بیگانه را فراهم آورده‌اند.

* در خصوص دستگاه‌های اجرایی مرتبط اعم از محیط زیست و منابع طبیعی و شوراهای و مسئولین، چه اقدامی در خصوص همکاری و مساعدت در اجرای مأموریت‌های حفاظت از محیط پیرامون آنان کرده اید؟

- این انجمن طی چند جلسه حضوری و به صورت مکاتبات همواره با اداره‌ی منابع طبیعی در ارتباط بوده است. همچنین با فرمانداری مریوان (شخص فرماندار و معاونت عمرانی) مکاتباتی در خصوص پیگیری این امر انجام داده‌ایم.

با نماینده‌ی محترم شهرستان مریوان، "اقبال محمدی" شوراهای روستاهای و مدیر کل منابع طبیعی و ... نیز در ارتباط بوده‌ایم تا بتوانیم راه حل مناسبی برای مقابله با آتش سوزی‌ها بیاییم.

گفتگو از هورامان بهرامی

غلط را نشر کنند و این یعنی نشر اکاذیب.

اما به رغم اظهارات فرمانده یگان حفاظت از منابع طبیعی، انجمن سبز چیا که سال گذشته بیشترین فعالیت‌ها برای اطفای حریق در جنگل‌های مریوان انجام داده، فهرست کاملی از جزیئات آتش سوزی‌های هفته گذشته به همراه مجموعه‌ای عکس از این آتش سوزی‌ها در اختیار سبزپرس قرارداده است که جهت اطلاع عموم و مسئولان سازمان جنگلها و مراتع منتشر می‌شود.

ادامه مصاحبه‌ی گردپرس با آقای عرفان حسینی...

... و همچنین عدم وجود امکانات و آگاهی کافی برای مهار آتش سوزی وغیره به فاجعه دامن زده است.

* همانطور که می‌دانید آمارهای متناقضی در رابطه با وسعت آتش سوزی در رسانه‌ها منتشر شده است. شما به عنوان عضوی از انجمن سبز چیا که در ارتباط مستقیم با این آتش سوزی‌ها هستید، آمار آتش سوزی‌ها را در امسال و همچنین سال پیش

چگونه اعلام می‌کنید؟

از آن روز تاکنون ۱۱ مورد آتش سوزی را ثبت کرده‌ایم که آخرین مورد آن "رهش‌دی" و "گلزار شهداء" می‌باشد.

در سال پیش نیز ۸۸۶ مورد آتش سوزی در مریوان و سروآباد توسط انجمن سبز چیا به ثبت رسید که ۳۵ هزار هکتار از جنگل‌های منطقه در آتش سوخت.

* بیشتر این آتش سوزی‌ها کدام مناطق این شهرستانها را در بر گرفته است؟

- آتش سوزی‌های مریوان و سروآباد به صورت نقطه‌ای است. اما مناطق اطراف مریوان و روستاهای اطراف آن از جمله رهش‌دی، به بیله، سه له سی، له نجوا و همچنین مناطق اطراف شهر کانی دینار و جوجه سازی "ملا قوبی" و مناطق حفاظت شده‌ی هورامان و کوسالان و شاهو و ...

* برای جلوگیری از ادامه‌ی روند این آتش سوزی‌ها، انجمن چه تمهیداتی اندیشیده است؟

- انجمن سبز چیا با حداقل امکاناتی که در اختیار دارد که آنهم از طرف اعضاء و شهروندان مریوانی در اختیار آن نهاده شده است، می‌کوشد تا با آگاه سازی شهروندان و بازگویی اهمیت جنگل‌ها در زندگی عادی، برگزاری کلاس‌های آموزشی برای اطفاء حریق و همچنین آگاه سازی روستاییان از روند تخریب جنگل‌ها جلوگیری کند.

* انجمن در رابطه با روستائیان و آتش سوزی جنگل‌های روستاهای چه برنامه‌ای در نظر گرفته

پژوهیکی مه‌دره‌سه...

“ئەدیب غەفوورى”

جوژه‌دانه

اما نتوانست به او کمک کند. هری ترسیده بود و فریاد می‌کشید.

بیل به اطراف دوید تا کمک بیاورد؛ اما غایده‌ای نداشت. ناگوان سوسмар به طرف هری آمد. شاید طعمه‌ی غوبی برای پچه‌هایش پیدا کرده بود. سوسмар نزدیک تر شد. چند بار تتش را دافت گل با تلاق فرو کرد و بیرون آمد. هری پشت سوسмар بود. سوسمار به کنار ساحل آمد، هری را روی زمین گذاشت و دوباره دافت گل آبلیغ رفت. بیل دوید و دوستش را در آغوش گرفت و گفت: “آن سوسمار تو را نهات دار.”

هری و بیل هر دو کنار هم ایستادند و دور شدن سوسمار را تماشا کردند. هری تفناش را دافت با تلاق اندافت و گفت: “دیگر هرگز سوسماری را شکار نخواهم کرد.”

هری نیز تفناش را توی با تلاق اندافت و گفت: “من هم دیگر به آن نیازی ندارم.”

سلام پچه‌های عزیز چیا،

پچه‌های نازنین مطالب و نقاشی‌های شما همه‌شان به دست ما رسیده است، امیدوارم باز هم مثل همیشه با ما باشید.

(وستان سبز اندیش چیا؛ نیان هیینی، سبا پرتوی، آرزو مرادیان، بواره روشن، دیار ساسانی، ندا لنج آبادی، ماردین قاوریان و ...)

سوسمار مهربان

مترجم: عصمت شهبازی

روز فیلی گرمی بود، سوسماری با پچه‌هایش توی باتلاق کنار بگیر تن شان را به گل می‌زندن. از گرمای هوکلاque شده بودند. به طرف آب رفته و بین شان را در آب فنگ فرو بردند. احساس بوتری پیدا کردن و از آب فنگ لذت می‌بردن. چند دقیقه‌ی بعد، صدای وحشت‌گشتنی شنیده شد. سوسمار به پچه‌هایش گفت: “شکارچی‌ها در حال نزدیک شدن هستند. بوتر است که دور شوید.” پچه سوسمارها سریع دور شدند. شکارچی‌ها نزدیک آبگیر رسیدند.

یکی از شکارچی‌ها که اسمش بیل بود به دوستش، هری، گفت: “می‌توانیم کیف و کفش زیبایی از پوست این سوسمارها درست کنیم.” هری گفت: “امیدوارم امروز بتوانیم سوسمار زیبایی شکار کنیم.”

بعد دافت با تلاق رفت. پاهاش در باتلاق گیر کرد. ته تفناش را در گل فرو کرد. می‌فواست بیرون بیاید؛ اما نمی‌توانست. هر چقدر تلاش می‌کرد که از باتلاق بیرون بیاید، بیشتر در گل فرو می‌رفت. بیل دستش را گرفت؛

پژوهیکی له و پژوهیکی له پووتۆزاویانه‌ی به‌هاری ئەمسال، زانیار نەچووبوو بۇ مه‌دره‌سە!

مامۆستا پرسی: زانیار بۇ نەھاتوه؟
هاوپیکانی: چوونکوو زانیار ئاسمی ھەیه، ئەمپۇش زۇر تەپووتۆزە ناتوانى بىتىه دەرۋا!

مامۆستا: مناله‌کان، ھۆشتان بە تەندروستى خۆتانو بىت و ئىيەش لە بىتان بىت كە لەم پژوانه‌دا حەتمەن دەمامك ھەلبەسەن.
دىاکۇ: چونکوو ئەم تەپووتۆزە بۇ تەندروستى خراپا!

مامۆستا: بەللىٰ وايە و لە بېرىشتان نەچى كە نابى سروشت لەم زياڭر تىكىجەين.

ساڭۇ: باوکم ھەمیشە ئەللىٰ؛ نابى لاستىك بسووتىنین، چوونکوو ھەوا پىس ئەكا!

بېرىار: ئىيمەش كە ھەمیشە ئەچىنە دەرەوە بۇ باخ و كىيۇ، لاستىك ناسووتىنین! دار ئەسووتىنین!

مامۆستا: ئافه‌رين، بەلام لە بېرتان بىن كە قەد دارى تەپ نەسووتىن، ھەئەبى دارى وشك بسووتىن، نابى لقى دارەكان لى بىكەنۇ.

زانکۇ: دايكم ھەمیشە ئەللىٰ؛ دواي ئاوار كردنەوە ئەبى ئاوارەكە بە ئاو بکۈزۈننەوە، نەوهەكۈ دارو درەختە كان ئاگر بىگرن.

ئاران: ئىيمەيش كە ھەمیشە ئەچىنە كىيۇ و باخ ھەموو ئەشغالە كان كۆ ئەكە يىنه وەو لهوى بە جىيان ناھىللىن.

مامۆستا: ئافه‌رين بۇ ھەمووتان.
منالىنە ئىيمە ئەگەر سروشتىمان خۆش ئەۋى ئەبى بىشىپارىزىن.

چ تاله قبوق کردنی راستیه کان

سەرددەمیک بیرم ئەکردهو کە دینا هەر وانایت! دەسیتک لە لای لایلاوە دیت و نەم نامەردی له رەگ دیتیت، وام ئەزانی له کوتوبپیکدا کەسیک، شیتک، کارەساپیک ... "رۆرۆ" ناسا دیتە مەیان و چتر نایەلی نەم غەدرە بیتە کردهو! سەرددەمیک پیم واپوو تیمە شایانی نەم غەدرە نین کە لیمان ئەکری!

ژیان له بارودوختی ترسان له دووبات بونووهی میزۇو، ژیان نیه سەگ مەرگیه. بەلام حەیف ... تیمە له ولاپیکدا ئەزىزین کە شتە کان بە خیاری برق له بیر دەچنەو، وەک براھەرپیک ئەیوت ئەبوايە ئەم ولاپە ناوی فیشلەند بوايە نە کوردستان! چونکە مرۆڤە کانی بە قەدر ماسی حافزەیان لاوازە. لە ولاپی ماسییە کاندا دەبی ماسی بیت ئەگینا بە گەمەرت ئەزانن. نابی زۆر شتت له بیر بیت ئەگینا لازگی. لازگە گان له ولاقتی تیمە پەنجه ژمیرن، هەر لەپەر کەم بۇویان زۆر کات يان ژیر دەبن، يان سەری خۆیان هەلەدە گرن، يان بۆ خۆشى دەچنە کونە پەشوه، هەندىپیکشان بۆ گەمە و گالنەی مرۆڤە ژیرە کان، با بین چەقەشەنگىكىن.

شەپەنگىكى لەو شەوانە کە ئىتەر تاقەتى هېچ شىتىكم نەبۇو، حاڵم بە دەس دارو بەرددەوە گىرایابوو، خواخوارم بۇو بەردى بیتە پىتگەم و يەكىنلىکى تىپەلبەم بېئىم ئاخىر بەردا! شۇعورى بەردىتىت کو؟! ئاخىر ئابەرد بەردىتى ئاوا نەکرى؟ لە مال ھاتمە دەرەو بەرەو باورەشى پېتکۈتمەن، چ دىبەنگى بىتام ... كۆمەلنى لەو كوران ئەنچومەنە، لۇوت داژەننى، مانوو و مەردوو بە پىز لەسەر قەرتىزە کان دانىشبوون. بە روانىتىكى چەند چىركىي ئەتوانى بىزىنى كەچەننى بىزەران بە دەس نەم دۆخەو، ئەتوانى تىيىگەت كە بە تەنیا خەفەتى شارىتەن قۇنترات لە كۈل گىرتو. كە زانيم وەزغە كە وايە، كاتى گەشىمە لايان ئىتەر منىش بىن سلاو و مەرحة بايى لە كەلەپەرپەنگ بۆ خۆم دانىشتم. دىبار بۇو بۇ حاچىان گىرایابوو بۇيە پېسىنى تەنانەت بۇ شکاندىنى بىتەنگىكە كە بىچىنگە بۇوا ھەروا تاۋى بىتەنگەكە منىش وەك ئەوان دانىشتم، ئەنەنم ئەم قاچەو ئەو قاچ كە ئىتەر مانوو بۇوم! پیم لە جەرگەم ناو پېرىسىم؛ ئەنە ئەمپۇر چەن ھەكتار سۇوتا؟ كە ئەنەنم ئەزانى گىشى وەك بەنزىن شەقارتەتى لىتەيى، گېپان گىرتو چۈون بە گۈرمە! ھەكتارى چى و مەكتارى چى؟ توپىش ھەر شوين ئەم شتانە كەپتوويت! ئەسلەن بۆچىتە بىزى ئەن ھەكتار سۇواتا؟ ھەزار ھەكتار، دوو ھەزار ھەكتار ٥٥ مەكتار، تو وائى دانى تەواوى دارستانە کانى نەم شارە سۇواتاوه! كە چى؟ ئىتەر تو سەبىتى كەيت چەننى سۇواتاوه وَا ئەزانى دۆنيات گۈرپاوه؟ ئەملاط خستو بەو لایا! تە كانو تە! دا كەوه لاؤە!

ھېچ ... پەشىمان لەو پېرىسەرەي كەپبۇوم، بە دەردى خۆمەو دا كەوتەم ... (موحەممەد داشن)

چیاوان

من ناسىنم من پۇلۇم	من پاسەوانى چىام
ئاور دەمرىنەم بۇقان	من دەئاور و سووقان
من ھاپىرىنى كىۋو دارم	من شەنە باي بەھارم
من سەرەبزەم وەك دار ئاورى لى دەكىشە خوار	تەئاور بىن ناسەرەۋىم
كىيانم خىستۇقە بەر پېم	ھەمو ھېزىم ھەستەم
بۇلى گەللاو و تۆزىنەن	ھەتا ھېزىز بىن دەستىم
ھەولەم داوه نەوهەستم	دەيىسۈقىنەن بە ھەستەم
بە گەز ئاورا ٩٥ چەم	تادوا بىزىسەكى من ٩٥م
ئاۋەدان بىن كوردستان	بەرەنە دەۋەنەنەن دارستان
ھاپىرىنى چياو دارستان	ئاوا دەلەن ھەلۈگان
بېزى ئەنەنەن ئاۋەنەن	نەمان بۇنەنەن ئاۋەنەن

ھېمن ئەسکەندەرى

قول بۇونەنەن لە كارەساتە ئېنسانىيە کان، عەشق و نامۆ كەھوتنى مەرۆق لە خۆى و لە دەنیاى تىيىدا ٩٥ ھەزىزى وەك و ناوهەرۆك، ئافراىدىن و نوبىگەرە لە جۆرى دەربىرىندا و ھەولىيەكى سەرکەم توو بە دەولەمەندەن تەرى كەردى شىعىرى ھاۋچەرخى كوردى لە دوو توپى ئۆمەلە شىعىرى:

ئېنسان ناوى نەخۆشىنىيەكى تازە

تازەترىن بەرھەمى سەلام قادرى، شاعىر و نووسەرى مەريوانى.

وېرىاي ئەنەنەن كە لە ھەممۇو كەتتىب فەرۋەشىيە کان دەست دەكەوى، لە كەتتىب فەرۋەشى قانىيەت لە پاساجى عەدالەت، لە لايەن شاعىرەن بۇ رېز لېتەن لە ھەولە سەۋەزە كانى ئەندامانى ئەنچومەنلىقى سەۋەزى چىا، داشكانى ٣٠٪ لە بەرچا و گېراوه